

Remiss - Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap, SOU 2021:2

Hudiksvalls kommun har beretts möjlighet att yttra sig över delbetänkandet-Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap (SOU 2021:2) senast den 15 april 2021.

I betänkandet föreslås att det ska införas krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för förvärv av svenskt medborgarskap. Kunskaperna föreslås kunna visas på olika sätt. Ett sätt föreslås vara genom godkänt resultat på ett särskilt framtaget prov i svenska och samhällskunskap (medborgarskapsprovet), men det ska också vara möjligt att visa kunskaper på andra sätt. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2025 och regleras i lagen om svenskt medborgarskap och en ny förordning: förordningen om medborgarskapsprov i svenska och samhällskunskap.

Syftet med kravet är att stärka medborgarskapets status och främja ett inkluderande samhälle. I utredningen föreslås det är följande statliga myndigheter som kommer att få ansvaret; Migrationsverket, Skolverket, Universitets- och högskolerådet (UHR) Universitet och högskolor. Konsekvenserna för kommunerna är att anordna svenska för invandrare vilket bedöms öka med anledning av förslaget om krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för medborgarskap.

Yttrande

Utredningens förslag riskerar att drabba de grupper (personer med kort utbildningsbakgrund, ofta kvinnor) som utredningen pekar ut som sårbara i frågan om språkrav för medborgarskap. Kommunen vill också lyfta fram ökade kostnader för kommunen, t.ex. i form av extra stöd till de med sämst förutsättningar samt ökat antal deltagande på kurser, samt farhågor om huruvida det föreslagna anslaget om 20 miljoner kronor/år att fördela på samtliga kommuner, kommer att vara tillräckligt.

I 2012 års medborgarskapsutredning avstod man från att föreslå krav på språkrav på grund av ”hänsyn till det oklara kunskapsläget om följderna av ett språkkunskapskrav och riskerna för negativa effekter” och att det framför allt gäller för de individer som har sämst förutsättningar att uppfylla kraven. Utredningen redovisar forskning som pekar ut de grupper som riskerar att drabbas hårt av förslaget: ”När det gäller betydelsen av just språkrav finns det stöd i forskningen för att språkrav är det krav [...] som utgör det största hindret för medborgarskap och att det skapar störst problem för äldre personer och kvinnor. Ur jämställdhetsperspektiv kan alltså redan införandet av ett språkrav ifrågasättas” (7.4.2). I utredningen står ”Personer som studerar på kurs C har i allmänhet endast en termin kvar innan de når den nivå som krävs för att inte behöva göra den språkliga delen av medborgarskapsprovet”. Det är giltigt för elever med tidigare gedigen studiebakgrund. Men nyanlända är inte en homogen grupp, det finns också personer som har liten eller helt saknar studiebakgrund. I Hudiksvalls kommun är det ett snitt på ca 25–30 % av

eleverna/år som studerar SFI:s studieväg 1, vilka uppnår betyg i delkurs D. Utredningen nämner ökat behov av stöd för dessa grupper, men inget om finansiering av detta stöd”. Ovanstående aspekter bör beaktas i det fortsatta utredningsarbetet.

Mikael Löthstam
Kommunstyrelsens ordförande